

Örökségünk védelme és jövője 8.

Az egri vár régészeti feltárásának 100 éve – 1925–2025

tudományos konferencia

Dobó István Vármúzeum

2026. február 25–26.

ZAY ORSOLYA

Egerben született, ahol a történelem és a muzeológia iránti elköteleződése már gyermekkorában megalapozódott. Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Régészeti és Történeti Intézetében végezte régész és történész szakon, majd 2015-ben megkezdte PhD-tanulmányait az ELTE Történelemtudományi Doktori Iskolájában. Kutatási területe a történeti viseletek vizsgálata régészeti és történeti módszerekkel, interdiszciplináris megközelítésben, a néprajz, szociológia, művészettörténet és természettudományok eredményeit is integrálva.

2002 óta aktív szereplője a magyar történeti újrarájátszó közösségnek, ahol előadóként és workshop-vezetőként is tevékenykedik. Kiemelt érdeklődési területe a kísérleti régészet: részt vett egy Árpád-kori ház rekonstrukciójának megvalósításában, valamint történeti viseletek és technikák tudományos alapú újraalkotásában. 2013-tól a Magyar Nemzeti Múzeumban dolgozott múzeumandragógusként, majd 2017-től Egerben, a Dobó István Vármúzeumban folytatta munkáját múzeumi szakemberként és régészként. Több mint egy évtizede szervez történeti fesztiválokat és komplex múzeumi programokat. Oktatóként az Esterházy Károly Katolikus Egyetemen és az ELTE-n is tart kurzusokat textiltörténet és régészeti textilek témakörében. 2024 óta a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetében (MMA MMKI) külső kutatóként dolgozik, ahol viselettörténettel, az ahhoz kapcsolódó kézműves technikákkal, kísérleti régészettel és szubkultúra-kutatással foglalkozik.

Munkájában a tudományos kutatás, a kísérleti régészet és a közérthető ismeretátadás összekapcsolására törekszik, hisz a tudás élményszerű, gyakorlati közvetítésében és az egész életen át tartó tanulásban.

„EGY ARANYOS FÖKÖTŐ, KIBEN GYÖNGYÖS RÓZSÁK VANNAK”

VISELT-E HAJHÁLÓT LOSONCZY ANNA?

Az előadás középpontjában az egri kiállításban őrzött, reneszánsz félköríves kályhacsempe áll, amelyen egy férfi és egy női alak ábrázolása látható. A tárgy régóta jelen van a múzeumi narratívában, és a szakirodalomban, illetve a helyi hagyományban időről időre felmerült az alakok azonosításának kérdése – többek között Ungnád Kristóf és Losonczy Anna személyével kapcsolatban.

Az előadás a csempe régészeti kontextusát, a feltételezhető kályhaszerkezet rekonstrukciós lehetőségeit, valamint a restaurálás során megfigyelt készítéstechnikai sajátosságokat egyaránt érinti. Kiemelt hangsúlyt kap az ikonográfiai és viselettörténeti elemzés: a női alak fejviselete – amely hálószerű, gyöngyös díszítésű hajhálóra utal – kronológiai szempontból is meghatározó lehet. Régészeti és képi párhuzamok alapján az ábrázolás inkább az 1525–1550 közötti viseleti horizontba illeszkedik, ami árnyalhatja a korábbi, 16. század végi azonosításokat. A vizsgálat célja annak bemutatása, miként formálódnak a múzeumi toposzok, és hogyan pontosíthatók azok tárgyközpontú és viselettörténeti elemzéssel.

